Voorzitter, een beleidsarme voorjaarsrapportage dit jaar. Want de plannen van ons coalitieakkoord worden uitgewerkt bij de programmabegroting in het najaar en pas dan kunnen we met elkaar daarover in gesprek.

Een beleidsarme voorjaarsnota neemt niet weg dat er tegelijkertijd veel maatschappelijke vraagstukken terecht onze aandacht vragen. Als het gaat om kansengelijkheid, voldoende betaalbare woningen voor onze inwoners, het klimaat en de energietransitie.

Onze aandacht wordt inmiddels naar zoveel vraagstukken getrokken dat het steeds moeilijker wordt om het overzicht te bewaren. Sla de krant open of scroll door je social media en je ziet ook de toenemende onrust in onze samenleving. In de afgelopen maanden werden we overspoeld met slecht nieuws. De oorlog in Oekraïne met een grote stroom vluchtelingen als gevolg. De alsmaar stijgende inflatie waardoor we duurder uit zijn bij het tanken en mensen de energierekening schrikbarend omhoog zien gaan. De enorme tekorten op de arbeidsmarkt lieten grote rijen op Schiphol zien de afgelopen tijd. Tel daar nog de tekorten aan bouwstoffen op en je ziet woningbouw plannen in gevaar komen, terwijl we juist zo graag willen versnellen op dat vlak. De kosten van onze projecten lopen daardoor ook op: we zien overschrijding van budgetten vaker terugkomen. En intern hebben we te maken met een tekort aan ambtelijke capaciteit waardoor ook in de eigen organisatie de werkdruk hoog is en onze plannen en ambities in de knel komen.

Nu zijn het de boeren die in het hele land in opstand komen tegen de stikstofplannen van het kabinet. Demonstreren is een goed en belangrijk grondrecht in Nederland, maar we zien ook hoe het kan omslaan in agressie en intimidatie richting politici. Dat is onacceptabel. “We eisen een andere werkelijkheid” stond er in Trouw deze week. Treffender kan het huidige sentiment misschien niet verwoord worden.

Voorzitter, u kent D66 als een optimistische en realistische partij waarbij de blik altijd op de toekomst is gericht. Het glas is halfvol wat ons betreft. Want de andere kant van het verhaal is ook de enorme gastvrijheid die we de afgelopen maanden in onze gemeente hebben gezien bij het opvangen van de vluchtelingen uit Oekraïne, de tomeloze inzet van heel veel vrijwilligers om de mensen een veilig onderkomen te geven. Onderwijs voor kinderen en een baan voor de ouders. We zien het werk van veel maatschappelijke organisaties in onze gemeente die zich inspannen om onze kwetsbare inwoners op te vangen, te ondersteunen waar mogelijk. Waar de Energiebank met kennis en kunde over het verduurzamen van een woning bij onze inwoners thuiskomt zodat de energierekening omlaag kan. We zien de veerkracht in onze economie na de coronacrisis, de bedrijvigheid in onze polder en de vele inspirerende ontmoetingen die de afgelopen maanden gelukkig weer konden plaatsvinden. De samenleving maken we samen.

Laten we samen werken aan de brede welvaart van onze gemeente. Waar het niet alleen gaat om het vergroten van de financiële koopkracht, maar ook om het welzijn van onze inwoners. Alleen sturen op economische groei heeft namelijk een schaduwzijde. Een negatief effect op natuur en milieu. Wij zoeken juist die samenhang tussen economische groei en kwaliteit van leven. Inwoners beoordelen de kwaliteit van hun leven op meer aspecten dan alleen geld.

Ook op gezondheid en op duurzaamheid. En op kunst en cultuur. Samen vormen zij die brede welvaart.

D66 wil zich inzetten om beleid en werkelijkheid in de pas te laten lopen. En dat vraagt om een daadkrachtige houding van ons als gemeente. En een oproep aan onszelf om te blijven praten met en te luisteren naar onze inwoners. Betrokkenheid tonen en vertrouwen verdienen door te laten zien dat we er voor ze zijn. Met het coalitieakkoord laten we zien wat onze visie is op hoe we Haarlemmermeer toekomstbestendig kunnen laten groeien als gemeente. Zonder de zorgen van onze inwoners opzij te schuiven moeten we ook werk maken van onze plannen en in de uitvoering laten zien hoe we Haarlemmermeer samen zo'n mooie gemeente maken.

En ja, het Rijk heeft steeds meer taken bij ons neergelegd zonder daarbij de benodigde financiële middelen daaraan vast te plakken. Voorzitter, bij taken horen knaken.

Haarlemmermeer staat daarin niet alleen, alle gemeenten worstelen hiermee. Het eerlijke verhaal is dus ook dat we niet alles kunnen doen wat we zouden willen doen. Er wordt dus volop gelobbyd in Den Haag om meer structurele gelden voor de gemeenten te verkrijgen. Gisteren sprak de minister van Binnenlandse Zaken op het VNG congres hier ook over met daarbij de opmerking dat het kabinet na de zomer hierop terugkomt. Laten we hopen dat bij de programmabegroting in het najaar meer zicht hebben op de financiële middelen na 2025 zodat het huishoudboekje op orde blijft.

Voorzitter, voor D66 is het vertrouwen in de politiek juist nu zo belangrijk. Onze democratie vraagt continue onze aandacht, het is geen vanzelfsprekendheid zoals we nu ook aan de grenzen van Europa zien. Madeleine Albright verwoordde het in haar leven treffend: 'Hoewel democratie op de lange termijn de meest stabiele regeringsvorm is, is ze op de korte termijn een van de meest fragiele.' Ook als lokale overheid moeten we dus aan de slag. En wat kunnen we dan zelf doen om dat vertrouwen te verdienen? Door het goede voorbeeld te geven en werk te maken van onze open bestuurscultuur.

We dienen hierbij de motie de Raad aan zet in vandaag. Mede met het CDA, GroenLinks, BVNL, PvdA , Een Haarlemmermeer en CU-SGP. We hebben goed geluisterd naar de inbreng van onze collega's bij de presentatie van het coalitieakkoord en het signaal dat zij hiermee afgaven. We voegen hierbij daad bij woord laten zien dat we transparantie en een openheid belangrijk vinden.

Voorzitter, rept deze voorjaarsrapportage nog minimaal over het uitvoeren van het klimaatakkoord en de beperkte middelen die beschikbaar zijn voor de energietransitie, we verwachten dat we in het najaar meer nadruk op het gebied van Klimaat en Energie zien met de specifieke uitkeringen die vanuit het Rijk zullen komen voor de komende jaren. En vergeet niet dat we ook nog graag iets willen doen aan het verzachten van de bezuinigingen op het maatschappelijk middenveld. Het blijft natuurlijk zuur dat ze opnieuw kunnen lezen dat we er als gemeente positiever voorstaan op financieel gebied dan een jaar geleden, terwijl er zoveel onrust is geweest bij de organisaties die zich met hart en ziel inzetten voor de mensen die hun ondersteuning het hardst nodig hebben.

Tenslotte nog een paar praktische vragen richting het college over dit stuk:

- We lezen dat we meer subsidie geven aan het Cultuurgebouw om de extra werkgeverslasten te compenseren nu er een nieuw pensioenfonds per 1 juli geldt. Vanaf 2023 2 ton jaarlijks. Hadden we deze kosten kunnen voorzien bij het initiëren van de fusie? En welke mogelijkheden zijn er onderzocht om de aanzienlijk oplopende extra kosten niet bij de gemeente neer te leggen maar elders te verkrijgen? Graag een reactie.
- Het flexwonen op de Sarabande laat zien dat we een verkeerde inschatting hebben gemaakt met de looptijd: Hoe kunnen we dit voorkomen in de toekomst en welke pilots kunnen we nog meer verwachten?
- Bij Zorg lezen we dat er voor de komende jaren een stijging is te verwachten in het aantal aanvragen voor jeugdzorg en WMO. Voorgesteld wordt om contractmanagers aan te stellen, maar waarom alleen een kostenraming voor 2023 terwijl de geraamde volumegroei (t/m 2026) een ruime verdubbeling laat zien?